

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

UYGULAMALAR

- 29/5/2025 tarih ve 2025/9903 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren teşvik sistemi temelinde Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi ile Sektörel ve Bölgesel Teşvik Sistemi uygulamalarından oluşmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi 3 farklı programdan oluşmaktadır.

- Teknoloji Hamlesi Programı
- Yerel Kalkınma Hamlesi Programı
- Stratejik Hamle Programı

Sektörel ve Bölgesel Teşvik Sistemi ise 2 farklı programdan oluşmaktadır.

- Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi
- Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi

- Bu uygulamalar kapsamında sağlanacak destek unsurları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

TÜRKİYE YÜZYILI KALKINMA HAMLESİ

Destekler		Teknoloji Hamlesi	Yerel Kalkınma Hamlesi	Stratejik Hamle
KDV İstisnası		✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50	50	40
	Vergi İndirim Oranı(%)	60	60	60
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		8 Yıl (6. Bölgede 12 Yıl)		
Sigorta Primi Desteği		Yalnızca 6. Bölgede geçerli 10 yıl		
Faiz veya Kâr Payı Desteği	Destek Oranı**	%40	%40	%30
	Azami Destek Tutarı	240 m TL	240 m TL	180 m TL
	Azami Destek Oranı	Yatırımın %20'si	Yatırımın %20'si	Yatırımın %15'i
VEYA Makine Desteği*	Destek Oranı	%25	%25	%25
	Azami Destek Tutarı	240 m TL	240 m TL	180 m TL
	Azami Destek Oranı	Yatırımın %15'i	Yatırımın %15'i	Yatırımın %15'i
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓

* Faiz veya kâr payı desteğinden faydalanan yatırımlara makine desteği sağlanmaz.

** Kredi kullanım tarihinde geçerli olan TCMB'nin bir hafta vadeli repo ihale faiz oranına uygulanacak oranı ifade eder.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

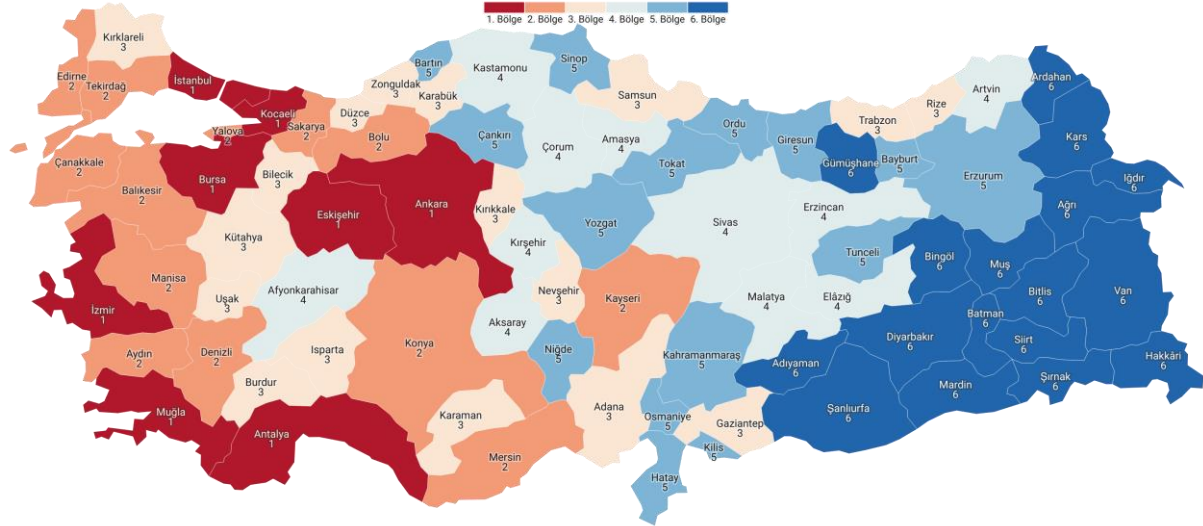
SEKTÖREL VE BÖLGESEL TEŞVİK SİSTEMİ

Destekler		Öncelikli Yatırımlar	Hedef Yatırımlar
KDV İstisnası		✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	30	20
	Vergi İndirim Oranı(%)	60	60
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		1.- 6. Bölgede Kademeli: 0 – 1 – 2 – 4 – 8 – 12 yıl	
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		Yalnızca 6. Bölgede geçerli 10 yıl	
Faiz veya Kâr Payı Desteği*	Destek Oranı**	%25	%25*
	Azami Destek Tutarı	24 m TL	12 m TL*
	Azami Destek Oranı	Yatırımın 10%'u	Yatırımın 10%'u*
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓

*Yalnızca 4., 5. ve 6. Bölgelerde uygulanır.

** Kredi kullanım tarihinde geçerli olan TCMB'nin bir hafta vadeli repo ihale faiz oranına uygulanacak oranı ifade eder.

- Teşvik uygulamaları açısından illerin gelişmişlik düzeyini gösteren bölgesel harita ve il dağılımını gösteren tablo aşağıda sunulmuştur:

Olugturan Datawrapper

- **Asgari sabit yatırım tutarı, uygulamalara göre aşağıdaki şekildedir.**

- Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi'nde Karar'da ayrıca belirtilmemiş olduğu hallerde asgari sabit yatırım tutarı,
 - 1. ve 2. bölgelerde 12 milyon TL,
 - 3., 4., 5. ve 6. bölgelerde 6 Milyon TL'dir.
- Öncelikli Yatırımlar Teşvik Sistemi için asgari sabit yatırım tutarının Karar'da ayrıca belirtilmediği hallerde asgari sabit yatırım tutarı,
 - 1. ve 2. bölgelerde 12 milyon TL,
 - 3., 4., 5. ve 6. bölgelerde 6 Milyon TL'dir.
- Teknoloji Hamlesi Programı için asgari sabit yatırım tutarı Program kapsamında çıkılan çağrıda belirlenmektedir.
- Yerel Kalkınma Hamlesi Programı için asgari sabit yatırım tutarı Program kapsamında yapılan çağrıda belirlenmektedir.
- Stratejik Hamle Programı için asgari sabit yatırım tutarı,
 - Yüksek teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar için 100 milyon TL,
 - Diğer yatırımlar için 200 milyon TL'dir.

DESTEK UNSURLARI

Katma Değer Vergisi İstisnası:

Teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralama için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için Yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince uygulanması gereken gümrük vergisi oranının %0 olarak uygulanmasıdır.

Vergi İndirimi:

Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşmaya kadar, % 60 indirimli olarak uygulanmasıdır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 6 ncı bölgede gerçekleştirilen yatırımlar için tamamı, diğer bölgelerde gerçekleştirilen yatırımlar için %50'sinin Bakanlıkça karşılanmasıdır.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Sigorta Primi (İşçi Hissesi) Desteği:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür.

Faiz veya Kâr Payı Desteği:

Faiz veya Kar Payı Desteği, teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi:

Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında teşvik belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünce belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsisi sağlanabilmektedir.

Makine Desteği:

Talep edilmesi halinde, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında desteklenen yatırımlar için düzenlenen teşvik belgesinin yatırım süresi içinde temin edilen ve diğer masraflar hariç sadece makine ve teçhizatın birim fiyatı 2 milyon Türk Lirası ve üzerinde olan makine ve teçhizat bedelinin %25'inin yatırımcıya bütçe kaynaklarından ödenmesidir.

HEDEF YATIRIMLAR TEŞVİK SİSTEMİ UYGULAMALARI

Karar'da yer alan desteklerden faydalanabilecek sektörler ve şartlara ilişkin liste kapsamında bulunan yatırım konularında gerçekleştirilecek ve o yatırım konusuna ilişkin şartları sağlayan yatırımlar, Hedef Yatırımlar Teşvik Sistemi kapsamında desteklenmektedir.

Kararın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere asgari sabit yatırım tutarı 1. ve 2. Bölgelerde 12 milyon TL, 3, 4, 5 ve 6. Bölgelerde 6 milyon TL'dir.

Hedef yatırımlar teşvik sistemi kapsamında; elektrik üretimi yatırımları, elektrik enerjisi dağıtım yatırımları, elektrik enerjisi depolama yatırımları ve ana şebeke üzerinden gaz yakıtların dağıtımını konusundaki yatırımlar ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek yatırımlar vergi indirimi desteğinden yararlanamamaktadır.

Faiz ve/veya kâr payı desteği sadece 4, 5 ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilecek yatırımlara sağlanabilmekte olup, elektrik üretimi yatırımları, elektrik enerjisi dağıtım yatırımları, elektrik enerjisi depolama yatırımları ile ana şebeke üzerinden gaz yakıtların dağıtımını konusundaki yatırımlara faiz veya kâr payı desteği sağlanmamaktadır.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR TEŞVİK SİSTEMİ UYGULAMALARI

Ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda, tespit edilen alanlarda yapılacak olan yatırımlar, öncelikli yatırımlar olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, desteklenecek yatırım konuları şöyledir:

- Dijital Dönüşüm Programı veya Yeşil Dönüşüm Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar.
- Teknoloji Hamlesi Programı kapsamında yayımlanan öncelikli ürün listesinde belirtilen yüksek teknolojlili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile asgari 500 milyon TL tutarındaki yüksek teknolojlili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.
- İstanbul ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar hariç olmak üzere; Teknoloji Hamlesi Programı kapsamında yayımlanan öncelikli ürün listesinde belirtilen orta yüksek teknolojlili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile asgari 1 milyar TL tutarındaki orta yüksek teknolojlili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.
- Mühendislik karakterli yatırımlar hariç, 6 ncı bölgede yapılan yatırımlar.
- Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar.
- İmalat sanayi işletmelerinin öz tüketimine yönelik olarak gerçekleştirilecek enerji üretimi faaliyeti kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları ile rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları.
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.
- Nükleer enerji santrali yatırımları.
- Asgari 500 milyon TL tutarındaki, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğal gaz depolama yatırımları.
- Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları.
- Maden Kanunu'na istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları.
- Ar-Ge yatırımları.
- Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezlerinde yürütülen Ar-Ge veya tasarım projeleri ile ilişkili İstanbul ili dışındaki yatırımlar.
- Teknolojik Ürün Deneyim Belgesi düzenlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.
- Orta yüksek teknolojlili ve yüksek teknolojlili ürünlere yönelik test merkezi yatırımları ile ihracatçı birliklerinin dış ticareti desteklemek amacıyla yapacakları test merkezi yatırımları.
- Asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın ihtisas serbest bölgelerinde gerçekleştirilecek yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları.
- Tebliğ ile belirlenecek teknik şart ve standartları karşılayan ve asgari 3 MW kurulu güç şartını sağlayan veri merkezi yatırımları.
- Tebliğ ile belirlenecek teknik şart ve standartlara göre hizmet veren veri merkezlerinde bulut hizmeti sağlayıcıları tarafından yapılacak asgari 200 milyon TL tutarındaki yatırımlar.
- Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

- Demiryolu, denizyolu veya havayolu ile taşımacılık yatırımları.
- Yük taşımacılığına yönelik liman yatırımları (yat limanı ve marina hariç)
- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde, Turizm Merkezlerinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının bağlı/ilgili alan başkanlıkları sınırları içerisinde veya termal turizm konusundaki turizm konaklama yatırımları.
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakım evleri, okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları.
- Asgari 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri
- Lisanslı depoculuk yatırımları.
- 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) topraksız sera yatırımları.
- Sanayi sicil belgesine sahip mevcut tesislerde yapılacak deprem veya yangın riskine karşı yapılan yatırımlar.
- Sanayi Genel Müdürlüğü'nden alınacak uygunluk yazısına istinaden gerçekleştirilecek afet teknolojileri alanındaki yatırımlar.

TEKNOLOJİ HAMLESİ PROGRAMI

Teknoloji Hamlesi Programı kapsamında öncelikli ürün listesindeki ürünlere ya da teknolojilere yönelik yatırımlar desteklenebilir. Desteklenecek yatırımlar Teknoloji Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi tarafından proje bazında değerlendirilir ve uygun görülen projeler için teşvik belgesi düzenlenir. Öncelikli ürün listesi Bakanlık tarafından her yıl Ocak ayı içerisinde güncellenebilir.

YEREL KALKINMA HAMLESİ PROGRAMI

Yerel Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında yerel dinamikler dikkate alınarak, bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılması, illerin potansiyellerinin değerlendirilmesi ve rekabet güçlerinin artırılmasına katkı sağlayacak, her il için belirlenen dört yatırım konusuna yönelik yatırımlar desteklenmektedir.

Yerel Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında desteklenecek yatırımlar Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Değerlendirme Komitesi tarafından proje bazında değerlendirilir ve uygun görülen projeler için teşvik belgesi düzenlenir. Yerel yatırım konuları listesi Bakanlık tarafından her yıl Ocak ayı içerisinde güncellenebilmektedir.

STRATEJİK HAMLE PROGRAMI

Stratejik Hamle Programı kapsamında katma değeri yüksek, ülkemizin kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek imalat sektörü yatırımları ile Dijital Dönüşüm Programı ve Yeşil Dönüşüm Programı kapsamındaki yatırımlar desteklenebilir. Bu kapsamda stratejik hamle programı kapsamında yer alan yatırım konularına Tebliğ'de yer verilmekte olup, Stratejik hamle yatırım konuları listesi Bakanlık tarafından her yıl Ocak ayı içerisinde güncellenebilmektedir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenecek yatırımlarda aranacak asgari sabit yatırım tutarı yüksek teknolojlili ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar için 100 milyon TL, diğer yatırımlar için ise 200 milyon TL'dir.

Teşvik uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, Stratejik Hamle Programı kapsamında sunulan desteklerden faydalanmak isteyen yatırımcıların müracaatlarını aşağıda belirtilen kriterler çerçevesinde ön değerlendirmeye tabi tutmaktadır.

- a) Yatırım konusunun stratejik hamle yatırım konuları listesinde yer alması,
- b) Üretilmesi planlanan ana ürünün/ürünlerin son bir yıl içerisindeki ihracatın ithalatı karşılama oranının azami %70 olması,
- c) Tebliğ ile belirlenecek katma değer hesabı yöntemine göre hesaplanacak katma değer asgari %30 olması,
- ç) Yatırım tutarının %20'si kadar öz kaynağın bulunması.
- d) Yatırım konusu ürünle ilgili olarak son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olması.

Beş kriterden üçünü sağladığı tespit edilen projeler fizibilite raporu hazırlanmasını teminen, Bakanlık ile protokol imzalayan bir kalkınma ve yatırım bankasına iletilir.

Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenecek yatırımlar Stratejik Hamle Programı Değerlendirme Komitesi tarafından fizibilite raporu ile teknik değerlendirme sonuçlarına göre proje bazında değerlendirilmekte ve uygun görülen projeler için teşvik belgesi düzenlenmektedir.

Asgari 50 milyon TL tutarındaki yeşil dönüşüm programı ve dijital dönüşüm programı kapsamında desteklenecek yatırımlar, değerlendirme süreci olmaksızın Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenebilmektedir.

YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜME İLİŞKİN UYGULAMALAR

Döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımlar Yeşil Dönüşüm Programı kapsamında değerlendirilmektedir.

Teknolojik ürün ve çözümlerin işletme süreçlerine entegre edilerek maliyet azaltımı, verimlilik ve kalite artışı, çalışan ve müşteri memnuniyeti gibi sonuçlar elde etmeyi amaçlayan yatırımlar Dijital Dönüşüm Programı kapsamında değerlendirilmektedir.

Yeşil Dönüşüm ve Dijital Dönüşüm Programı'na ilişkin yatırım teşvik sisteminde yer alan uygulamalar aşağıdaki şekilde olup, desteklerin kapsamı da bu durumlara göre belirlenmektedir.

- Yeşil Dönüşüm ve Dijital Dönüşüm Programları kapsamında yer alan yatırımlar Karar'da yer alan desteklenecek yatırım konuları ve şartlarına yönelik listeye tabi değildir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

- Stratejik hamle programı kapsamında asgari 50 milyon TL tutarındaki yeşil dönüşüm programı ve dijital dönüşüm programı kapsamında desteklenecek yatırımlar, değerlendirme süreci olmaksızın Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenebilmektedir.
- Dijital Dönüşüm Programı veya Yeşil Dönüşüm Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar 1. ve 2. bölgelerde 12 milyon TL, 3., 4., 5. ve 6. bölgelerde 6 Milyon TL asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlaması kaydıyla, öncelikli yatırımlar teşvik sistemi kapsamında desteklenebilmektedir.

DEPREM BÖLGESİ VE CAZİBE MERKEZİ PROGRAMINA İLİŞKİN DESTEKLER

2018/11201 sayılı Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Karar (CMP)'ın Ek-2 kısmında belirtilen ilçelerde yapılacak yatırımlar için **31/12/2026** tarihine kadar yapılacak müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında 6. bölgede uygulanan destekler aynı oran, miktar, süre ve şartlarda sağlanacaktır. Bu kapsamda desteklenecek imalat sanayii yatırımları (NACE Rev.2.1 kodları: 10-32 arası ve 38.2) için Karar'da yer alan desteklenecek yatırım konuları ve şartlarına yönelik listede bulunma koşulu aranmaz.

CMP'nin Ek-1 kısmında belirtilen illerde yer alan organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri ile Sivas Demirağ Organize Sanayi Bölgesi'nde yapılacak imalat sanayi yatırımları için, **31/12/2026** tarihine kadar yapılacak müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında 6. bölgede uygulanan destekler aynı oran, miktar, süre ve şartlarda sağlanacaktır.

ALT BÖLGE DESTEKLERİNDEN YARARLANMA

- Organize Sanayi Bölgelerinde veya Endüstri Bölgelerinde gerçekleştirilen yatırımlar ve
- Alt bölge desteğinden yararlanabilecek ilçeler listesinde yer alan ilçelerde gerçekleştirilen yatırımlar,

sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bulundukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan, her iki durumu da sağlayan yatırımlar ise bulundukları bölgenin iki alt bölgesinde sağlanan şart ve sürede bu destekten yararlanabilir.

6. bölgede, Organize Sanayi Bölgelerinde ya da Endüstri Bölgelerinde gerçekleştirilen yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek suretiyle uygulanmaktadır.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

